

lig den Fiksering af Hartkornsstatten til For-
del for Kommunen, som det vil indføre. Det
betragter jeg som en Uretfærdighed over for
Landbruget, som det alle Tider har i aller-
højeste Grad forundret mig, at dette Ting
har været begejstret for. Det er i Virkelig-
heden at tage en enkelt Næring ud og sige:
denne enkelte Næring skal først og fremmest
bestattes, og derefter bestattes den bagefter
sammen med alle andre Næringer. Det vil
det sige at fiksure Hartkornsstatten, saaledes
som de ærede Medlemmer fra Kolbing
(Bergs) og Røge (Hørups) Forslag gaar ud
paa. At man tillige ved Siden deraf over
for de Personer som eje Hartkorn i en Kom-
mune, hvor de ikke bo, endnu kommer til en
hyderligere Uretfærdighed, skal jeg slet ikke
lægge Bægt paa i denne Sammenhæng; men
at det er en Uretfærdighed mod Landbruget
at fiksure en Hartkornsstat til Kommunen,
det paastaar jeg. Man kan nemlig sagtens
sige, at Hartkornsstatten er en fast Afgift,
en Prioritet, som hviler paa Ejendommen,
og som det altsaa ikke er uretfærdigt at lade
Kommunen faa en Del deraf. Det kan være
sandt, ja det er sandt lige over for Hart-
kornsstatten til Staten, som er fikseret en
Gang for alle, og som der ikke er nogen som
helst praktisk Sandsynlighed, ja knap Mulig-
hed for vil blive forøget undtagen under
ganske ekstraordinære Forhold. Men det er
ikke Tilfældet lige over for Kommunen. Der
er Hartkornsstatten en Næringsstat, som kan
være vækslende Nar for Nar. At det er en
Næringsstat af gammelbogs Art, i og for
sig en uheldig Næringsstat, det er noget helt
andet, idet den, just fordi den hviler paa
Næringen uden at tage noget som helst Hen-
syn til det virkelige Udbytte af Næringen,
uden at tage Hensyn til de, hvad jeg vil
kalde privatretlige Byrder, der hvile paa Næ-
ringen, just derigennem kommer til i Læng-
den, hvad ikke oprindelig Hensigten har væ-
ret, at hvile paa Ejeren og ikke paa den
virkelige næringsdrivende. Men desuagtet
er det en Næringsstat og bliver ikke andet.
Skal man ind paa — om det nu sker direkte
eller ad den indirekte Vej, som det nu af
mig omtalte Lovforslag foreslaar — at be-
statte Indtægtskilden, saa maa man gøre det
fuldt ud og fuldstændig borttage de nu be-
staaende kommunale Skatter, paa Landet paa
Hartkornet og i Købstæderne paa Grund og
Hus. Ellers kommer man ikke til noget ret-
ferdigt Resultat, ellers gør man kun den
Ting, at man tager et Par enkelte Nærin-
ger ud og siger til dem: I skulle forubbetale
og bagefter sammen med alle andre Næ-
ringer. Det er ikke retferdigt.

Alene at bestatte Indtægtskilderne kunde
jo langt bedre gaa an. Der er imidlertid
den Vanskelighed at faa fat paa dem. Der
er vel de Indtægtskilder, som ere lette nok
at se, faste Ejendomme, Fabrikker, Handels-
etablissementer, dernæst faste Afgifter som
Tiender, Jordskyld o. s. v. Vidt vanskelige
er det at faa fat i alle Prioriteter, men det
kan vel ogsaa nok gøres. Endnu vanske-
ligere vilde det være at faa fat i Aktier.
Maaſte man gennem Bestatning af Aktiefel-
skaber kunde naa det, endstønt det for de
fremmede Aktiefelskabers Vedkommende van-
stelig vilde kunne opnaas. Ligeledes vil
man have megen Vanskelighed i at faa fat
i Statsobligationer, baade danske og frem-
mede. Men lad os nu antage, at man kunde
overvinde disse Vanskeligheder, det vil dog
være en Ubillighed mod Kommunerne ene
og alene at holde sig til Indtægtskilden.
Man maa holde sig til Personen tillige.
Det ikke alene kan tænkes, men der findes
jo mange Personer, som opholde sig største
Delen af Aaret i en Kommune, af hvilken
de ingen Indtægt drage, og de nyde dog
godt af Kommunens Foranstaltninger og
Indretninger. Det vilde da ogsaa være
meget ubilligt, om de ikke skulde svare til
Kommunens Udgifter. Jeg kommer altsaa
til det Resultat, at det retferdigste, det
mest rationelle vilde være at lægge Hoved-
statten paa Indtægtskilden, saa godt som
man kunde finde den ud, og dernæst en sup-
plerende Skat paa Personen. Naar man
nu vilde spørge mig, om jeg vilde opfordre
den højtærede Indenrigsminister til at ar-
bejde paa dette Grundlag og bringe noget
frem til Afgørelse her i Rigsdagen grundet
herpaa, siger jeg: Nej, jeg vil ikke! Thi
jeg tror, at det vil være en meget vidtløftig
Sag, som man ikke vilde have nogen Udsigt
til at føre til noget Resultat i en overskuelig
Fremtid, altsaa et Slags Sisyphusar-
bejde. Jeg vil derfor ikke opfordre den
højtærede Indenrigsminister til at paatage
sig dette Arbejde, i alt Fald ikke før det
har vist sig, at man ikke ad anden Vej, ved
at lempe og forbedre det bestaaende System,
kan i alt Fald komme ud over de værste
Uretfærdigheder og Urimeligheder, som ere
en Følge af dette System. Man har jo
fremført forskellige Måger, og jeg vil tillade
mig at gennemgaa dem, idet jeg ganske vist
mener, at de ikke ere saa vel begrundede,
som det synes at være den almindelige An-
skuelse her i Tinget. Man har da først
klaget over, at Ejerne af faste Ejendomme
paa Landet eller i Byerne, hvor det nu er,
naar de ikke bo i den Kommune, hvor Ejen-